



Termin i miejsce

Termin:

piątek, luty 16, 2024 do niedziela, Maj 5, 2024

Miejscowość:

Toruń

Numer budynku:

13

Kod pocztowy:

87-100

Przedrostek adresu:

ul

Nazwa ulicy/alei/placu:

Wały gen. Sikorskiego

Kategoria wydarzenia:

Wystawy

Opis wydarzenia:

Na wystawie Nowa ekspresja prezentujemy twórczość wybitnych artystów z kręgu niezależnej sztuki lat 80. XX w. Wśród pokazywanych prac znajdują się dzieła klasyczne dla tego kierunku, niezwykle istotne dla rozwoju poszczególnych artystów. Ale są także obrazy, rysunki i instalacje mniej lub prawie wcale nieznane, bo prezentowane pierwszy raz od 40 lat, wyciągnięte przez artystów ze strychów lub najdalszych zakamarków archiwum. W zamierzeniu kuratorskim wystawa jest niczym tymczasowe „Muzeum Nowej ekspresji”, zawierające doskonale znane obiekty obok mniej znanych i grupujące gwiazdorów tej tendencji wraz z twórcami działającymi na uboczu. Wybory artystów i dzieł w wielu przypadkach są oczywiste, ale czasem zupełnie nie – dokonywane były z troską o to, czy te prace przeszły pozytywnie próbę czasu, czy zachowały dawną żywotność i siłę oddziaływania. Tę kwestię oceni publiczność. Zjawisko nazwane Nową ekspresją rozwijało się w Polsce od samego początku lat 80., od narodzin Solidarności i w czasach stanu wojennego, osiągnęło szczyt w latach 1986–87 i do 1989 właściwie się wypaliło, choć jeszcze do 1992 odbywały się ostatnie wystawy. Pod względem formalnym Nowa ekspresja była równorzędnym i równolegle funkcjonującym odłamek transawangardy (określanej we Włoszech nazwą Arte cifra lub La Transavanguardia, w Niemczech Neue Wilde, we Francji Figuration libre, w USA New Image Painting), świętującej w latach 80. sukcesy artystyczne i komercyjne na całym świecie. Jednak polscy „dzicy” malarze nie mogli funkcjonować w obiegu międzynarodowym z powodu izolacji kraju w czasie stanu wojennego. Dodatkowo, w wyniku ogłoszonego przez środowisko niezależnych artystów bojkotu państwowych sal wystawowych, młodzi dobrowolnie odcięli się od szerokiej publiczności krajowej. Szerzej pokazali swoje prace dopiero w drugiej połowie dekady, stąd częste oskarżenia o wtórność wobec tendencji zachodnich, wysuwane przez partyjnych publicystów. W lecie 1986, w państwowej galerii BWA w Sopocie, doszło do pierwszej szerokiej manifestacji Nowej ekspresji w sztuce polskiej. Było to pewnego rodzaju podsumowanie działań artystów z pierwszej połowy lat 80., które odbywały się w mieszkaniach prywatnych, kościołach i galeriach studenckich. Rok później, w 1987, odbyły się najważniejsze wystawy odnoszące się do tej tendencji – głównie w Warszawie. W niezależnej przestrzeni d. Zakładów Norblina pokazana

została wystawa Co słyhać? oraz seria indywidualnych prezentacji artystów Nowej ekspresji w innych miejscach. Na przełomie 1987/88 w warszawskim Muzeum Narodowym miała miejsce ekspozycja Realizm radykalny. Abstrakcja konkretna, stanowiąca rodzaj podsumowania i nobilitująca cały nurt. Wystawę otwierał obraz Zatopienie tratwy pełnej komunistów Zbigniewa Macieja Dowgiałły – to samo dzieło otwiera również ekspozycję toruńską. Po pokazie w MNW odbyły się: II Biennale Sztuki Nowej w Zielonej Górze, zdominowane przez Nową ekspresję, II Krajowe Biennale Młodych w kościołach Wrocławia oraz wiele innych, mniejszych lub większych wystaw. Na arenie międzynarodowej polscy „dzicy” również zaznaczyli swoją obecność – warszawska Grupa wzięła udział w Documenta 8 w Kassel, najważniejszym przeglądzie nowej sztuki w Europie. Na wystawie w toruńskim Centrum Sztuki Współczesnej znalazły się prace najwcześniejsze, prekursorskie dla rozwoju Nowej ekspresji: dyplomowe obrazy Jarosława Modzelewskiego z 1979–80, wczesne płótna Ryszarda Grzyba sprzed 1980 i prace Włodzimierza Pawlaka z 1982. Większość prezentowanych dzieł pochodzi jednak z lat 1984–92. Na powierzchni 3000 m² pokazujemy najbardziej charakterystyczne „dzikie” obrazy, rysunki, rzeźby i instalacje, ale także wideo i filmy, fotografie oraz dokumenty z epoki. To największa prezentacja Nowej ekspresji, jaka kiedykolwiek miała miejsce w kraju i za granicą (nieznacznie, ale jednak mniejsza była wystawa Kunst der Freiheit w Kuehl Haus w Berlinie w 2017). Nowa ekspresja to szeroka panorama, ale również próba odtworzenia atmosfery lat 80., pokazania, w jakich warunkach przyszło tworzyć młodym twórcom oraz jak świetne, odważne i oryginalne dzieła powstawały w skrajnie nieprzyjaznych dla sztuki czasach. W sali kolumnowej i na całym pierwszym piętrze CSW umieściliśmy panoramę nurtu Nowej ekspresji i pokazy zestawów prac wybranych kilkudziesięciu artystów, natomiast w salach drugiego piętra znalazły miejsce dwie obszerne wystawy indywidualne najciekawszych, zdaniem kuratora, indywidualności Nowej ekspresji: Ryszarda Grzyba i Zdzisława Nitki. Stanowią integralną część całej wystawy pt. Nowa ekspresja. Pokazujemy też prace kilku prekursorów tej tendencji: Eugeniusza Markowskiego, Edwarda Dwurnika i Wiesława Obrzydowskiego, a także niezwykle uważnego i czułego filmowego kronikarza tamtej epoki, Józefa Robakowskiego. Równolegle do przygotowań do wystawy, trwają prace nad Wielką księgą Nowej ekspresji – monografią tego ważnego dla polskiej sztuki zjawiska. Przygotowany został również bogaty program edukacyjny i filmowy, a w księgarni CSW bogaty wybór wydawnictw związanych z Nową ekspresją.

Dodatkowe informacje o wydarzeniu:

Bilety:

Impreza biletowana

Cena biletu:

15

Strona internetowa wydarzenia:

<https://csw.torun.pl/csw/wystawa-nowa-ekspresja-44402/> [1]

adres strony: <https://rejestracja.kujawsko-pomorskie.travel/pl/wydarzenia/wystawa-nowa-ekspresja#comment-0>

Odnośniki

[1] <https://csw.torun.pl/csw/wystawa-nowa-ekspresja-44402/>